

Parkolópályán

A Magyar Televízió időről időre meginvítál könnyed beszélgetésre egy-egy témában – mindig valamilyen érdekes aktualitás kapcsán. Legszívesebben természetesen olyan dolgokról beszélék, amelyek mindenki számára könnyen láthatóak különösebb égbolttismeret nélkül is. Ilyenek például a napfogyatkozások (mint a március 20-i) vagy a valóban fényes tűzgömbök (mint például az április 6-i tűzgömb). Előbbi esetben a cél az volt, hogy minél többen értesüljenek az eseményről, az utóbbi esetben pedig annak reményében szólaltam meg, hogy hátha valakinek vannak további felvételei magáról a tűzgömbről, esetleg feltűnnek valakinek az újonnan keletkezett lyukak a tyúktól tetején. A napfogyatkozás sokak számára jelentett emlékezetes élményt, ellenben a miskolci tűzgömb meteoritdarabjainak megtalálásáról senki se küldött megbízható híradást – de még reménykedünk.

Legutóbb a Progressz-teherűrhajó balul sikerült útja kapcsán szólítottak a Kunigunda utcába. A Nemzetközi Űrállomást utánpótlással ellátó Progresszel megszakadt a kapcsolat, szerencsére nem is jutott az űrállomás közelébe a kontrollálhatatlan, bukdácsoló űreszköz. Azt lehetett tudni, hogy az orosz szakemberek sincsenek tisztában a baleset okával, és azt is csak úgy nagyjából, hogy mikor fog visszatérni a légkörbe, azt pedig egyáltalán nem, hogy hová csapódhatnak be a maradványai, ha ugyan egyáltalán földet ér belőle valami.

Élénken élt bennem, mekkora felhajtás övezte néhány évvel ezelőtt az olyan, valóban óriásinak számító műholdak kontrollálatlan légkörbe érését, mint az UARS, a Rosat vagy a Fobosz-Grunt. Meglehet, maguk az űrügynökségek is próbálták magukat biztosítani, amikor közleményt bocsátottak ki, és amely közleményeket a média újra meg újra elövelt, bizonyos fókú pánikhangulatot eredményezve. A laikusoknak természetesen

nem elegendő az, hogy az emberi sérülés veszélye gyakorlatilag nulla, még akkor is pontos információkat követelnek, amikor ezek megadása lehetetlen. (És amely közhangulat kiváló indikátorai voltak a Polaris üzenetreggizítője által felvett emelt hangú üzenetek.) A Katasztrófavédelem olyannyira komolyan vette a veszélyhelyzetet, hogy azévi gyakorlatát egy képzeletbeli műhold becsapódása köré szervezte.

Nem, nem tudjuk megmondani, hogy az irányítását veszített Progressz pontosan mikor érkezik vissza a légkörbe és mely területek fölött ég el. Jó eséllyel valahol a világóceánok felett, mivel a világ tele van óceánnal. Ezt a Roszkoszmosz se tudta megmondani, az orosz szakemberek talán még e sorok írásának idején is elemzik a baleset létrejöttének körülményeit. Ilyen, asztropolitikailag korrekt közlemények természetesen nem elégtének ki mindenkit, de a helyzetről el lehet beszélgetni egy darabig anélkül, hogy bármilyen konkrét adatra fény derülhetne.

A stúdióbeszélgetés időpontjában már túl is voltunk a Progressz visszatérésén, a darabok valahol a Csendes-óceán térségében égtek el aznap reggel, és senkinek nem esett bántódása. A stúdióból hazafelé tartva eltűnődtem, mennyivel szívesebben „szakérttem” volna erről a meghibásodásról, ha 2015-ben a Progressz a Mars körül keringő Nemzetközi Űrállomásra tartva tévesztett volna pályát. Mert ez azt jelentené, hogy űrhajózásunk ott tart, ahol tartania kellene. Nem a Föld körüli űrállomással kellene bajlódunk, hanem a Mars lenne a következő nagy cél, ahol immár rendszeres az emberi jelenlét. Ahogyan ötven évvel ezelőtt, 1965-ben terveztük, amikor a Mariner-4 először küldött közlékeket a vörös bolygó felszínéről.

Mizser Attila